

Motion till riksdagen 2011/12:Sf213

av Anders Andersson och Anders Sellström (KD)

Förbättrad föräldraförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda frågan om en höjning av golvet i föräldraförsäkringen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten till bibehållen sjukpenninggrundande inkomst tills barnet är 36 månader.

Höjt golv i föräldraförsäkringen

Inkomstbortfallsprincipen, som tillämpas i föräldraförsäkringen, innebär att den som inte hunnit skaffa sig en sjukpenninggrundande inkomst före barnets födelse får en relativt låg ersättning på grundnivå. Det är främst yngre föräldrar som studerar eller av annat skäl inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden som får detta grundbelopp. Det finns flera skäl till att höja denna nivå. För det första ska inte blivande föräldrar behöva oro sig över en oskäligt låg ersättningsnivå och av den anledningen skjuta upp barnafödandet. Enligt en undersökning genomförd av bl.a. SFS och TCO svarade 23 procent av de tillfrågade studenterna att de skjutit upp barnafödandet på grund av studier. För det andra bör beroende av försörjningsstöd undvikas. För det tredje ska inte båda föräldrarna tvingas börja arbeta eller studera redan under barnets första levnadsår. Därför anser vi att målet bör vara att höja grundbeloppet i föräldraförsäkringen från 180 kr per dag till 290 kr per dag. Föräldrapenningen skulle då hamna på en nivå som är jämförbar med studiemedlen. Detta bör regeringen utreda.

Fel! Okänt namn

En mer flexibel föräldrapenning – bibehållen SGI i 36 månader

Många familjer önskar fler barn än ett och en möjlighet att vara hemma lite längre tid under småbarnsåren. Det går inte att bortse från hur olika ekonomiska ersättningsystem har en styrande effekt. Föräldraförsäkringen är i dag utformad på ett sätt som i många fall tvingar fram en ny graviditet innan moderns kropp har återhämtat sig efter den föregående graviditeten och förlossningen samt den påfrestning som såväl amning som nattvak innebär. Samtidigt får föräldrarna ansvar för ännu ett spädbarn medan det första barnet fortfarande är mycket beroende av hjälp från föräldrarna. Föräldraförsäkringen är också utformad så att man vid barnets ettårsdag tvingas ta ut alla sina dagar så fort som möjligt när man kanske hellre vill ta ut färre dagar för att på så sätt förlänga tiden hemma med sitt barn. Detta missgynnar inte minst pappor eftersom de oftast är föräldralediga när barnet är lite äldre. Vårt mål är att underlätta för föräldrar att vara hemma med sina barn och planera syskon i den takt som passar familjen, inte styrt av systemet. Systemet är till för familjen, inte tvärt om.

Småbarnsföräldrar väljer ofta att gå ner i arbetstid under en längre tid och därmed får de en lägre inkomst. I dag beräknas föräldrapenningen utifrån den sjukpenninggrundande inkomst (SGI) som gäller före barnets födsel upp tills barnet fyller två år. Endast vid en ny graviditet inom 21 månader kvarstår samma föräldrapenning också efter det första barnets tvåårsdag. Samtidigt kan den sjukpenninggrundande inkomsten sjunka eftersom villkoren för den istället beror på antalet föräldrapenningdagar som utnyttjas. För att behålla den egna SGI:n måste föräldern, fr.o.m. barnets ettårsdag, ta ut motsvarande antal föräldrapenningdagar som motsvarar ledigheten från arbetet (fem dagar vid heltid).

Dagens system är komplicerat och svårförklarat. Många känner inte till att det är olika villkor som ska uppfyllas för att behålla föräldrapenningen respektive sjukpenningen som föräldraledig. De som missar denna information befinner sig ovetande, i väntan på det andra barnet, i en sårbar ekonomisk situation om de skulle bli långvarigt sjuka. I andra liknande system, vid studier eller arbetslöshet, är SGI-tiden ”skyddad” eller ”överhoppningsbar”. Det innebär att minst den SGI som man hade vid tiden före studierna eller arbetslösheten bibehålls. Vi föreslår att föräldrar på motsvarande sätt får behålla sin SGI, och föräldrapenninggrundande inkomst, tills barnet är 36 månader och att skyddet förlängs ytterligare 36 månader vid ny graviditet. De olika beräkningssätten för föräldrapenning och SGI vid föräldraledighet bör således slopas. Regeringen bör utreda denna möjlighet.

Stockholm den 27 september 2011

Anders Andersson (KD)

Anders Sellström (KD)